

2020 – ANUL IORGA, ANUL SĂMĂNĂTORIȘTILOR (XXVII):

una din cele mai frumoase isprăvi ale neamului –

Miercurea, vechiul sat cu numele bogomilic - țărmlul cîștigului îmbielșugat!

Anul Iorga
Anul sămănătoristilor

Mercurea Băi

Această întindere și îmbogățire e una din cele mai frumoase isprăvi ale neamului nostru în Ardeal

Îmi cîntă jalnic rostul nestatornic
Al tuturor măririlor din lume

Ținutul Mercurii
Miercurea, vechiul sat cu numele bogomilic

lăcașurile de refacere a trupului și sufletului prin cultură un organism social

șagunism - tribunism - sămănătorism

Înțelepciunea vieții e simplă: Fă ca pe unde ai trecut tu să fie mai bine decât înainte!

Picu Pătrut

XL СТОЛНЕ ТИРАГА СЕМЕННИЦЫТИ БОМБОНІ ПЕНЕ

Istoricul Nicolae Iorga se ghida după o cugetare simplă, care ar trebui să fie urmată de toți cei care au puterea vremelnică să îmbunătățească viața comunităților: „**Înțelepciunea vieții e simplă: Fă ca pe unde ai trecut tu să fie mai bine decât înainte!**”! Continuăm reproducerea selectivă din lucrarea „**Neamul românesc în Ardeal și Țara Ungurească**” (1906): «**Cartea a IV-a. Ținutul Miercurii și Sebeșului. I. Miercurea. Miercurea, vechiul sat al nostru cu numele bogomilic, ca și al Sîmbetei**, dat în timpuri cînd credeam ca în Evanghelie în povestea Sfintei Dumineci, a fost colonizat, la venirea lor, de Sași, cari i-au zis **Reussmarkt, Tîrgul Rușilor**, după Șcheii ce vor fi întimpinat aici (cf. Reussdörfel, Rușcior, lîngă Sibiu). Ei durară casele lor mari, traseră drumurile lor drepte și deschiseră în mijloc piața lor largă, împodobită de o biserică cu vîrfurile înroșit de țigle. Mult timp ei au fost singurii stăpîni aici. Ungurii aduseră în tîrgușor numai un „**pretor**” și o judecătorie. În ai noștri însă li se ridică’n zilele de acum un dușman temut, care înnaintează iute spre ceasul său. În această pașnică Săsime din orașelul care seamănă cu Codlea Bîrsei, ei au astăzi biserică, bancă, avocați, un început de organizare pentru scopuri mai mari decît până acuma. Petrec noaptea în casa primitoare a directorului de bancă Vulcu. Într’un tîrziu fulgerele depărtate ce zvîcniau pe munții Sibiiului aduc, în tunete strașnice, o ciudată grindină de toamnă și de noapte, care înnâlbește de ghiață toate curțile și ulicioarele.* A doua zi dimineața mai văd cîte ceva pe strada cea mare a tîrgușorului. Prăvăliile sînt în mare parte săsești, dar un Romîn a deschis drept la mijloc o mare prăvălie de toate celea, și, fiindcă e om harnic și cinstit și fiindcă nevasta lui

știe să facă o primire bună orișicui, chiar și celui mai sărac cumpărător, banii plouă la tejea, ieșind din punga Sasului și a funcționarului ungur ca și dintr'a Românilor noștri. Ilie Floașiu ține și băile din vecinătate, băi de sare, unde în timpul verii vine toată lumea din împrejurimi. Banca românească are o firmă mare, bățătoare la ochi, și ea și-a cumpărat un loc chiar în piață, unde în curînd, cu tot năcazul Săsimii năvălitate din toate părțile de foastele ei slugi, se va ridica un palat care nu va cuprinde în siguranță banul muncit al săracului, ci va fi un semn de izbîndă, o prezicere pentru un și mai bun viitor. Biserica noastră e încăpătoare și are un turn foarte înalt și mîndru; pe d'innăuntru e bine îngrijită; protopopul slujește în ea. La spatele clădirii se mîntuie acum o frumoasă școală nouă. Pe lîngă aceasta se vede în fund dealul verde sămănat cu căsuțe negre, în josul cărora un mic cimitir își răsfiră crucilițele de lemn. Afîta era mai de mult locul, de umilință țigănească, al Românilor din preajma Miercurii și aici își făcuseră ei o bisericuță de lemn, și mai păcătoasă decît aceia de la Cîsnădia, unde astăzi Romîni abia încep să se ridice din rîndurile desprețuite ale slujitorilor. Acum toată partea din jos a țîrgului e locuită numai de plugarii noștri, cari au dincolo de podețul de lemn peste șuvița de apă o parte însemnată din hotar, o sumă de holde. Înmulțirea se face chiar atît de răpede, încît mulți nu se mai pot hrăni așa de bine cum erau deprinși, și astfel ei, pleacă peste multe mări și țeri spre Apus, atrași de magnetul depărtat al Americii bogate. Gospodarii se întorc după patru-cinci ani, aducîndu-și agonisita; une ori ei rămîn, dar se întîmplă să și plece îndărăt spre **țermul cîștigului îmbielșugat**, și chiar să-și iea cu sine nevestele și copiii.

Printre aceste lanuri de pe care se ridică acum și cucuruzul copt, cu știuleții plini de îndesatele grăunțe roșietece, care strălucesc, mergem în sus, cu trăsura ușoară a unui Miercurean ce mîna iute. De amîndouă părțile, dealuri cu liniile moi, aurite de miriștile învechite ale grîului. La dreapta o linie de plopi înalți duce la satul Drașovului; o alta suie de la moșiroiul de căsuțe spre viile și casa de țară a unui «grof», bogat stăpîn al tuturor acelor locuri. Ar fi un om de omenie, gata să ierte pășunatul în țarină al vitelor satului, și **dregătorul**, vechilul său, nu s'ar face vinovat de nici-o asuprire. Marea biserică albă, pentru legea unită, a înălțat-o un **Mărginean**. Prin Mărgineni se înțeleg locuitori din Săliște, Vale, Tilișca, Galeș, apropiați de hotarul României. Sînt cei mai buni negustori romîni din tot Ardealul, și din stupul lor ei se răspîndesc prin toate satele încunjurătoare, țînînd **cîrciume** sau **crîjme**, și „**bolți**”, luînd în „arîndă”, scoțînd cu o minunată răbdare și pricepere din toate mrejele de cîștig, atît pe Sasul vechiu, cît și pe Jidanul nou, care prin anii 1870 își cercase norocul și pe aici, ca prin Țara Făgărașului. Astăzi neconținut întîlnești pe drumurile mari căruțele lor grăbite, și din pridvoarele și de la fereștile prăvăliilor sătești pecetluite cu armele Ungariei vezi ivindu-se fețele grase, rotunde, cu ochii vioi, negri ale Mărginenilor din Săliște și vecinătate. **Această întindere și îmbogățire e una din cele mai frumoase isprăvi ale neamului nostru în Ardeal**».

În **Sămănătorul** anul I, nr. 25- din 19 maiu, 1902, apărea „**CRONICARII**”, poezia poetului **St.O. Iosif**: „**Cînd mă cuprinde dor adînc de țară/ Și n'am pe nimeni să-mi potoale dorul,/ Iau cartea unde curge sfînt isvorul/ De'nțelepciune și tărie rară .../ Citesc, - iar gîndu-mi își întoarce sborul/ Spre vremi de bărbăție legendară,/ De greu răsboiu și de robie-amară; -/ Și sufăr și mă bucur cu poporul./ Îmi cîntă jalnic rostul nestatornic/ Al tuturor măririlor din lume,/ Miron**

Costin, vestitul mare Vornic;/ Boier de țară, bunul Ion Niculce,/ Oftînd strecoară printre lacrimi glume,/ Din zile vechi, în graiu nespus de dulce!“

Acum la început de marea “vacanță” vă invităm să lecturați articolul din “**Sămănătorul**” anul II, no 33 din 17 august 1903: «**Vacanțe: aici și “dincolo”**. Vacanța românească ține de la Iulie până la Septembrie, Octombrie, Novembre, după importanța socială a celor ce se învrednicesc de dînsa. E o datorie față de sine însuși, față de familie, al cărui nume trebuie transmis fără pată, față de societate, ca în acest timp Românul care nu lucrează cu mîinile, - ceia ce nu e obositor și nu merită prin urmare vacanță -, să părăsească locul suferințelor sale de biurou comod, cu oare puține, de școală făcută fără tragere de inimă, de saloane, primblări, cofetării și cafenele (ce sarcină strivitoare, Doamne, pentru cine n’are nici un rost și nu-și găsește nici o treabă, pentru exploatoarii nobili ai regatului român!), - spre a căuta aici, natură, liniște, ceia ce împrăspătează puteri care n’au fost nici o dată încordate. Peste hotar, în lumea largă, de unde te poți întoarce cu amintiri de plăți exagerate, care se povestesc apoi cu atîta mîndrie, la băile din țară, unde merg obosiți mai slabi la pungă, pe lîngă cîți va bolnavi adevărați, la stațiile climaterice din munte, pe malul mării. Viața socială vrednică de acest nume, cu sinceritate, cu intimidare, cu bună prietenie, care sprijină și mîngîie se poate zice că n’avem în cursul anului. Încetineala face ocupațiile cele mai ușoare, atît de absorbante, încît nu mai găsești o clipă liberă pentru relații ca acestea. Iar tărăboiul zgomotos de trăsuri pornite și oprite, de cartoane lăsate în mîinile lacheilor, de uși deschise și închise, de vorbe stereotipe, de prețuire invidioasă a hainelor aduse la expoziție, - aceia nu e fără îndoială viață socială într’o lume civilisată serios și adînc.

S’ar zice însă că măcar vacanțele aduc o minune de care avem atîta nevoie. Oameni din toate colțurile țerii, de toate profesiile, de toată mîna se adună în **lăcașurile de refacere a trupului și sufletului**, - așa de slăbite de munca închipuirii proprii. E un prilej ca tovarășii de ocupație și de clasă să se cunoască mai bine și să se înțeleagă mai deplin (de obicei se înțeleg așa de rău!) să se unească mai strîns în vederea unor scopuri mai înnalte».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2020-anul-iorga-anul-samanatoristilor-xxvii-una-din-cele-mai-frumoase-ispravi-ale-neamului-miercurea-vechiul-sat-cu-numele-bogomilic-tarmul-cistigului-imbielsugat-152932.html>

În: **Tribuna**, 06 iulie 2020